

POSTUPAK UTVRĐIVANJA I PRIZNAVANJA OZLJEDE NA RADU I PROFESIONALNE BOLESTI

PRIMARNA RAZINA

Postupanje na primarnoj razini:

1. Osiguranik ili član obitelji s medicinskom dokumentacijom javlja se specijalisti medicine rada (SMR) odmah nakon bolničkog ili hitnog zbrinjavanja zbog regulacije bolovanja i prijave ozljede na radu.

SMR odmah medicinski ocjenjuje radi li se o ozljedi na radu (OR) i upućuje radnika poslodavcu ili kontaktira poslodavca:

- a) zajedno s poslodavcem pokreću postupak prijave ozljede na radu
- b) sam popunjava prijavu ako to ne želi učiniti poslodavac
- c) osigurana osoba podnosi prijavu sama ako to ne želi učiniti poslodavac.

U sva tri slučaja sve treba biti u roku od 8 dana od kada se radnik javio SMR-u, a kako je to propisano Zakonom o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu.

2. Specijalist medicine rada upućuje radnika izabranom doktoru opće medicine/specijalisti obiteljske medicine (dr. OM/SOM) zbog potrebe liječenja ako on ima ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu (HZZOZZR), odnosno ako nije upućuje se doktoru opće medicine/specijalisti obiteljske medicine u

nadležni dom zdravlja (DZ) uz obavijest da je otvorio bolovanje, da li je i kada je naručio radnika na kontrolni pregled i je li pokrenuo postupak prijave OR i ocijenio da se radi o ozljedi na radu.

3. Specijalist medicine rada izvješćuje podružnu službu HZZOZZR-a.

Napomena: Dom zdravlja mora imati na vidljivom mjestu istaknut podatak koji doktor opće medicine/specijalist obiteljske medicine zbrinja radnike. To znači da dom zdravlja mora imati popise doktora opće medicine/specijaliste obiteljske medicine koji na njegovom području nisu potpisali ugovor s HZZOZZR-om kao i popise specijalista medicine rada.

SPECIJALISTIČKO KONZILIJARNA ZDRAVSTVENA I BOLNIČKA ZAŠTITA

Postupanje na razini specijalističko konzilijarne zdravstvene i bolničke zaštite:

1. Ustanova/ordinacija ozlijeđenog radnika liječi u slučaju hitnosti, ispostavlja račun HZZOZZR-u u punom iznosu jer ne naplaćuje participaciju ozlijeđenom radniku.
2. Ako pruža uslugu na zelenoj uputnici bez evidencijskog broja OR i nema oznake B0, ne naplaćuje participaciju radniku, a HZZOZZR-u šalje račun u punom iznosu.

- Nalazi li se na uputnici evidencijski broj i B0 (ozljeda na radu) ili C0 (profesionalna bolest), ispostavlja račun, ali na računu obvezno navodi evidencijski broj OR i dijagnozu OR.

POSTUPANJE NA RAZINI POSLODAVCA

Poslodavac je dužan u roku od 8 dana podnijeti prijavu ozljede na radu. Osim toga, on upućuje radnika nadležnom specijalisti medicine rada i kontaktira ga.

Doznaku za bolovanje izdaje nadležni specijalist medicine rada na tiskanici HZZOZZR-a.

Način postupanja:

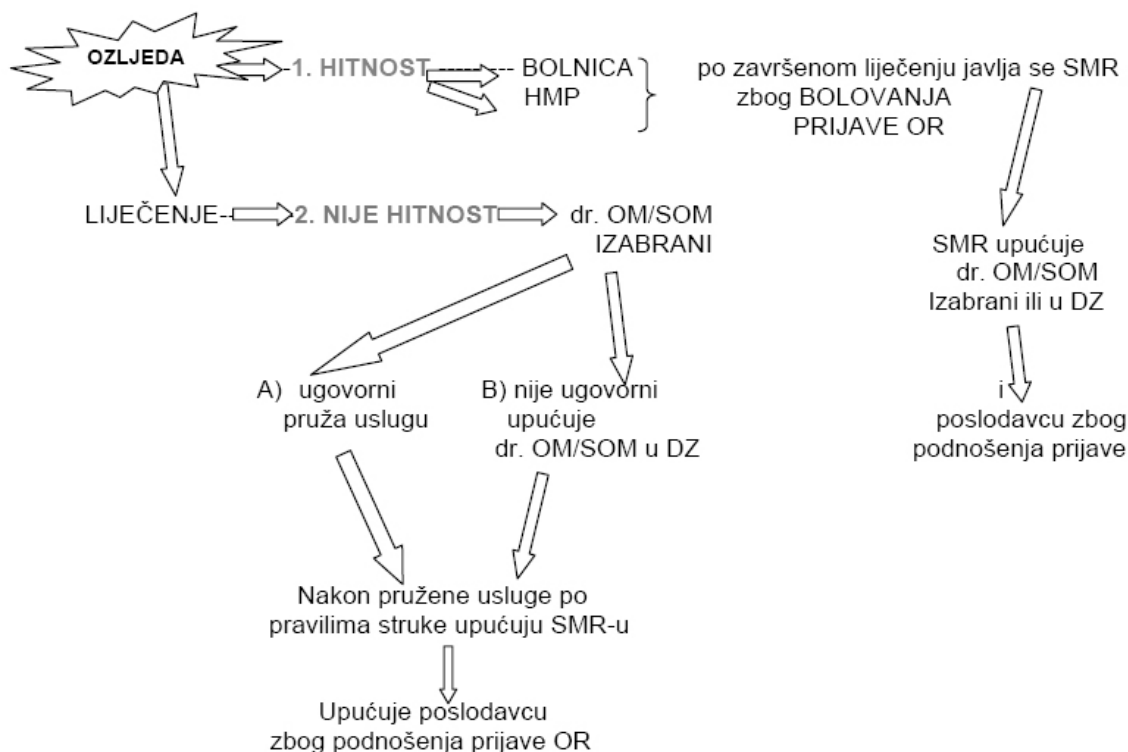
- doznaku HZZOZZR-a izdanu od nadležnog SMR-a bez evidencijskog broja i oznake B0 (ozljeda na radu) poslodavac isplaćuje po izračunu HZZO-a, a doznaku šalje na refundaciju HZZOZZR-u

- za isto bolovanje isplaćuje puni obračun plaće tek kada dobije doznaku SMR-a s evidencijskim brojem uz obvezu svojeg usklađenja s kopijom priznate i ovjerene prijave
- HZZOZZR će povezivati i uskladiti iznos naknade bolovanja nakon provedenog postupka priznavanja.

POSTUPANJE SPECIJALISTE MEDICINE RADA

Prema Pravilniku o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu, u slučaju kada je bolovanje osiguranika uzrokovano ozljedom na radu, odnosno profesionalnom bolešću, specijalist medicine rada:

- određuje dužinu i zadnji dan privremene nesposobnosti za rad. Osigurana osoba ima pravo prigovora na ocjenu ugovornog specijaliste medicine rada o potrebi, odnosno dužini trajanja bolovanja;

Slika 1. Postupanje u slučaju ozljede na radu

2. popunjava uputnicu Liječničkom povjerenstvu Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu (HZZSR) koju s potrebnom medicinskom i drugom dokumentacijom dostavlja područnoj službi Zavoda. Područna služba upućuje dokumentaciju nadležnom Liječničkom povjerenstvu HZZSR-a zbog davanja nalaza, mišljenja i ocjene po predmetnom prigovoru.

Ako je nalaz, mišljenje i ocjena Liječničkog povjerenstva HZZSR-a negativno, područna služba HZZOZZR-a izdaje rješenje. Protiv rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Pokretanje upravnog spora ne odgađa izvršenje rješenja

Prema Pravilniku o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu i Pravilniku o postupku utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu i profesionalne bolesti, **u slučaju profesionalne bolesti** specijalisti medicine rada:

1. provode dijagnostičke postupke zbog utvrđivanja profesionalnih bolesti sukladno članku 9., točka 12. Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu;
2. popunjavaju obrazac „prijava profesionalne bolesti“ u dijelu III. (Izvjешće specijaliste medicine rada) te ga dostavljaju poslodavcu izravno ili putem radnika uz priloženu medicinsku dokumentaciju u zasebnoj zatvorenoj koverti. Potpuno popunjenu prijavu i zatvorenu kovertu s medicinskom dokumentacijom poslodavac dostavlja područnoj službi Zavoda. Područna služba Zavoda dostavlja navedenu dokumentaciju Liječničkom povjerenstvu HZZSR-a.

Kada Liječničko povjerenstvo HZZSR-a donese pozitivni nalaz, mišljenje i ocjenu, nadležna područna služba Zavoda potvrđuje prijavu o profesionalnoj bolesti. Ako Liječničko povjerenstvo smatra da se

ne radi o profesionalnoj bolesti, područna služba donosi rješenje na koje radnik ima pravo prigovora pokretanjem upravnog postupka;

3. popunjava svoj dio obrasca ako poslodavac ne želi popuniti prijavu te obavještava radnika da zatraži od poslodavca prijavljivanje profesionalne bolesti područnoj službi Zavoda. Ako poslodavac ne želi podnijeti prijavu, nadležni SMR je u tom slučaju obavezan prijavu sam dostaviti područnoj službi Zavoda.

Ako SMR nakon provedene dijagnostičke obrade utvrdi da se ne radi o profesionalnoj bolesti, svoj nalaz i odnosnu medicinsku dokumentaciju uručuje radniku koji ima pravo prigovora nadležnoj područnoj službi Zavoda.

Ozljeda na radu, odnosno profesionalna bolest ne priznaje se ako je nastala zbog:

- skrivljenog, nesavjesnog ili neodgovornog ponašanja na radnome mjestu, odnosno pri obavljanju djelatnosti (npr. tučnjava na radnom mjestu ili u vremenu dnevnog odmora, namjerno nanošenje ozljede sebi ili drugome i sl.)
- aktivnosti koje se ne mogu donijeti u kontekst radno pravne aktivnosti (npr. radni odmor koji nije korišten u cilju obnove psihofizičke i radne sposobnosti nužno potrebne za nastanak radnog procesa, fizičke aktivnosti koje nisu u svezi s radnim odnosom i sl.)
- ataka kroničnih bolesti
- urođene ili stečene predispozicije zdravstvenog stanja koje mogu imati za posljedicu bolest.

Osiguranici po prestanku radnog odnosa za vrijeme trajanja bolovanja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti imaju pravo podnijeti zahtjev za refundaciju nadležnoj ispostavi HZZOZZR-a prema prebivalištu. Osiguranik je dužan dostaviti:

- radnu knjižicu, odjavu s mirovinskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i kopiju prijave OR

- potvrdu o plaći (R-1), preslika originala
- izvješće o bolovanju (doznake)
- presliku tekućeg računa.

Rokovi plaćanja HZZOZZR-a:

- refundacija poslodavcima i obrtnicima isplaćuje se na žiroračun u roku od 45 dana od primitka zahtjeva
- refundacije osobama koje su dobile otkaz za vrijeme bolovanja po osnovi ozljede na radu ili profesionalne bolesti isplaćuje se u mjesecu u kojem su zahtjevi predani
- doznake se predaju do 5. u mjesecu nadležnim ispostavama HZZOZZR-a.

Posebne novosti Zakona o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu

Odredbom članka 10. Zakona određuje se da prava na zdravstvenu zaštitu iz čl. 12. tog

Zakona za slučaj profesionalne bolesti u statusu osigurane osobe ostvaruju i *umirovljenici te nezaposlene osobe koje su bile profesionalno izložene fibrogenim prašinama ili kancerogenima* ako su bile zaposlene kod pravnih ili fizičkih osoba s registriranom djelatnošću u RH. Takve osobe, zbog utvrđivanja postojanja profesionalne bolesti, imaju pravo obaviti preventivne preglede kod *doktora specijaliste medicine rada* koji im je najbliži prema njihovom prebivalištu i to na teret sredstava ovog Zavoda, a sve sukladno spomenutom Zakonu, Pravilniku o standardima i normativima prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu (N.N., br. 2/09., 118/09.) i Pravilniku o uvjetima i načinu praćenja zdravstvenog stanja, dijagnostičkim postupcima kod sumnje na postojanje profesionalne bolesti uzrokovane azbestom te mjerilima za priznavanje profesionalne bolesti uzrokovane azbestom (N.N., br. 134/08.).

*Sonja Padovan Janković, dr. med.
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite
zdravlja na radu, Zagreb*